

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

кафедра земельного та аграрного права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Земельне право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 24 с.

Розробники:

С.В. Шарапова, кандидат юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри земельного та аграрного права

Затверджено на засіданні кафедри земельного та аграрного права
(протокол № 1 від 07 вересня 2020 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні кафедри земельного та аграрного права
(протокол № 14 від 2 червня 2021 року)
(протокол № 2 від 25 серпня 2022 року)

Завідувач кафедри – М.В. Шульга, доктор юридичних наук, професор

В.о. завідувачки кафедри – Т.В. Курман, докторка юридичних наук, професорка

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	13
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	13
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	14
5. Форми педагогічного контролю й засоби оцінювання результатів навчання	15
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	16
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	18
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	18

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Земельне право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,0	Галузь знань – 08 «Право»	Обов’язкова	Обов’язкова
Кількість модулів – 3	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки: 2020–2024	Рік підготовки: 2020–2024
		семестр	семестр
Загальна кількість годин - 90		7	7
	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Лекції	Лекції
		20 год.	4 год.
		Практичні/семінарські заняття	Практичні/семінарські заняття
		24 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		46 год.	82 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2–4, самостійної роботи студента - 4-6.			

Мета викладання навчальної дисципліни – формування системи знань про правове регулювання земельних відносини в Україні, їх взаємозв’язок зі змінами, що відбуваються у земельній політиці держави в умовах сьогодення та у зв’язку із проведенням земельної реформи; про поняття «обіг земель»,

«управління у галузі земельних відносин», «земельний кадастр», «земельний контроль», «приватизація земель», «охорона земель» так і системи наукових поглядів на механізм правового регулювання земельних відносин в Україні; активізація аналітичної діяльності здобувачів вищої освіти; розвиток умінь і навичок застосування земельного законодавства в правничій діяльності.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про земельне право як галузь права, його змістовне наповнення;
- засвоєння земельно-правової термінології, теоретичних засад і системоутворюючих категорій земельного права, основних положень та інститутів земельного права;
- розвиток умінь і навичок щодо аналізу нормативно-правових актів, що регулюють земельні відносини, а також застосування земельного законодавства.

Пререквізити: «Аграрне право», «Адміністративне судочинство», «Господарське право», «Екологічне право», «Криміналістика».

Кореквізити: «Адміністративне судочинство», «Господарське право», «Криміналістика».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Визначати предмет і метод земельного права його базові категорії і поняття
РН- 2.	Дискутувати зі складних правових проблем застосування положень міжнародних актів, які регулюють земельні відносини, та їх вплив на розвиток земельного законодавства України
РН-3.	Характеризувати інституційно-функціональне забезпечення управління в галузі використання та охорони земель
РН-4	Давати короткий правовий висновок та здійснювати критичний аналіз щодо правових явищ, юридичних фактів, земельно-правових норм і земельних

	правовідносин.
РН-5	Проводити дослідження щодо розуміння сутності земельних прав та гарантій їх захисту.
РН-6	Демонструвати знання та формувати особисту думку й аргументовано її представляти при застосуванні норм земельного законодавства
РН-7	Формулювати обґрунтовані правові висновки при вирішенні земельно-правових казусів і розв'язанні практичних проблем
РН-8	Демонструвати набуті знання щодо особливостей правового регулювання використання, охорони та відтворення окремих категорій земель
РН-9	Застосовувати набуті знання з земельного права у стандартних професійних ситуаціях методами відтворення та реконструкції
РН-10	Вирішувати практичні завдання, засновані на застосуванні конкретних правових норм та судової практики у сфері земельного права, приймати рішення і здійснювати юридичні дії в точній відповідності з земельним законодавством
РН-11	Формувати особисту думку й аргументовано її представляти при застосуванні норм земельного законодавства
РН-12	Аналізувати інформацію земельно-правового спрямування та використовувати інформаційні технології і бази даних для професійної діяльності

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей і досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності й освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання й розуміння предметної області і розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК1.2. Здатність грамотно і точно формулювати й висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.

ЗК1.3. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.

ЗК1.6. Здатність бути лідером, брати на себе відповідальність, стимулювати до досягнення спільної мети.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецеденту практику Європейського суду з прав людини.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК1.1. Знання системи права й законодавства, а також механізмів правового регулювання в різних галузях права.

СК1.4. Здатність ухвалювати рішення з юридичної справи відповідно до чинного законодавства.

СК12. Здатність аналізувати правові проблем та обґрунтовувати правові позиції.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Результатів навчання:

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН 1.4. Демонструвати вміння застосовувати набуті правові знання за умов самостійного прийняття юридичних рішень відповідно до своїх професійних статусів.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Системоутворюючі категорії земельного права

Земельне право в правовій системі України. Місце і значення земельного права в загальній системі права України. Земельне право як самостійна галузь права, як напрям наукових досліджень і учбова дисципліна. Поняття предмета земельного права. Поняття, сутність та зміст земельно-правових відносин, їх класифікація. Підстави виникнення, зміни та припинення земельних правовідносин. Доктринальні підходи до визначення об'єктів та суб'єктів земельних правовідносин. Методи правового регулювання земельних відносин. Система земельного права. Принципи земельного права. Поняття і склад земельного фонду України. Поняття і

зміст правового режиму земель, цільового призначення і цільового використання земель. Поняття та види земельних правовідносин. Суб'єкти, об'єкти, зміст земельних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення земельних правовідносин. Співвідношення земельного права із суміжними галузями права. Правове забезпечення сучасної земельної реформи.

Джерела земельного права, їх система й особливості.

Конституційні основи земельного права. Співвідношення понять "джерела земельного права" й "земельне законодавство". Цілі і завдання земельного законодавства. Поняття та особливості джерел земельного права, їх правова класифікація та система. Роль і значення нормативно-правових актів в регулюванні земельних відносин. Закони як джерела земельного права. Специфіка підзаконних нормативно-правових актів як джерел земельного права. Нормативні правові акти органів місцевого самоврядування як джерела земельного права. Міжнародно-правові акти як джерела земельного права. Співвідношення національного і міжнародного законодавства та особливості їх застосування. Розмежування і співвідношення норм земельного і цивільного законодавства. Співвідношення земельного законодавства з водним, лісовим, екологічним, містобудівним і іншим законодавством. Тлумачення норм земельного права. Значення судової практики при регулюванні земельних правовідносин.

Правові основи управління у галузі використання, охорони та відновлення земель. Управління у галузі використання, охорони та відновлення земель: зміст та особливості. Державне управління земельним фондом України. Система та повноваження органів управління у галузі використання, охорони та відновлення земель. Поняття та зміст функцій управління у галузі використання, охорони та відновлення земель. Процедура реалізації функцій управління у галузі земельних відносин. Державний земельний кадастр. Цілі і завдання моніторингу земель. Контроль за використанням та охороною земель. Землеустрій. Планування використання

та охорони земель. Особливості встановлення та зміни меж адміністративно-територіальних одиниць. Правові засади економічного механізму у галузі використання, охорони та відновлення земель. Поняття, принципи та основні складові економіко-правового механізму у галузі використання, охорони та відновлення земель. Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель. Відшкодування втрат лісгосподарського виробництва.

Модуль 2. Права на землю: здійснення, гарантії та їх охорона

Набуття, перехід та припинення права власності на земельні ділянки.

Поняття права власності та особливості змісту права власності на землю. Власність на землю як економічна і правова категорія. Право власності на землю Українського народу. Державна власність на землю: суб'єкти, об'єкти, особливості набуття та припинення. Право комунальної власності на землю: суб'єкти, об'єкти, особливості набуття та припинення. Право приватної власності на землю: суб'єкти, об'єкти, особливості набуття та припинення. Права і обов'язки суб'єктів щодо використання земельних ділянок.

Приватизація земельних ділянок. Поняття та особливості приватизації земельних ділянок громадянами України. Особливості приватизації земельних ділянок юридичними особами. Особливості формування земельних ділянок.

Порядок здійснення державної реєстрації земельних прав. Особливості здійснення державної реєстрації земельних прав.

Правове регулювання обігу земельних ділянок. Особливості обігу земель сільськогосподарського призначення. Набуття права власності на земельні ділянки за цивільно-правовими угодами. Особливості продажу земельних ділянок або прав на них на конкурентних засадах. Викуп земельних ділянок для суспільних потреб. Примусове відчуження земельної ділянки з мотивів суспільної необхідності. Обмеження, захист і гарантії реалізації прав власників земельних ділянок.

Право землекористування. Загальні засади права землекористування та його види. Суб'єкти, об'єкти та зміст права землекористування.

Особливості підстав виникнення і припинення права землекористування. Права та обов'язки землекористувачів. Особливості права постійного землекористування. Право на оренду землі. Особливості укладення договорів оренди землі. Зміна, припинення, поновлення договорів оренди землі. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) або для забудови (суперфіцій). Захист прав землекористувачів.

Обмеження та обтяження прав на землю. Поняття обмежень та обтяжень прав на землю. Загальна характеристика обмежень прав на землю. Загальна характеристика обтяжень прав на землю. Земельний сервітут. Види права земельного сервітуту. Підстави та порядок встановлення і припинення земельних сервітутів.

Юридичні гарантії земельних прав. Поняття гарантій земельних прав. Види гарантій земельних прав. Форми та способи захисту прав на земельні ділянки. Правове забезпечення відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам. Вирішення земельних спорів у системі гарантій захисту земельних прав.

Особливості юридичної відповідальності за земельні правопорушення. Поняття, загальна характеристика та види юридичної відповідальності за земельні правопорушення. Визначення та головні ознаки земельного правопорушення. Особливості, склад, загальна класифікація земельних правопорушень.

Модуль 3. Особливості правового режиму використання, охорони та відновлення земель окремих категорій

Правовий режим земель як основного засобу виробництва . Поняття та склад земель сільськогосподарського призначення. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення. Суб'єкти права сільськогосподарського землевикористання та загальна характеристика їх правового статусу. Особливості використання та розпорядження земельними ділянками, розташованими у масиві земель сільськогосподарського

призначення, а також поєднаннями лісовими смугами, які обмежують такий масив. Особливості правової охорони земель сільськогосподарського призначення. Поняття, склад та загальна характеристика земель лісогощодарського призначення. Правові форми використання земель лісогощодарського призначення. Особливості використання земель лісогощодарського призначення. Суб'єкти права постійного користування землями лісогощодарського призначення.

Правовий режим земель як територіального базису. Особливості правового режиму земель у межах населених пунктів. Поняття і склад земель житлової та громадської забудови. Порядок використання земель у населених пунктах для забудови та інших потреб. Особливості видів житлової забудови. Використання земель громадянами в населених пунктах. Особливості права власності на землю та права землекористування в межах населених пунктів. Загальна характеристика правового регулювання використання земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення. Поняття, склад та особливості використання окремих видів земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення.

Правовий режим земель як природного ресурсу, що особливо охороняється. Поняття та специфіка використання земель, що особливо охороняються. Поняття, склад та загальна характеристика правового режиму земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Землі оздоровчого призначення: поняття, склад та особливості їх правового режиму. Землі рекреаційного призначення: поняття, склад, особливості їх правового режиму. Землі історико-культурного призначення: визначення, склад та специфіка правового режиму.

Правовий режим земель як територіальної основи для інших природних ресурсів. Загальна характеристика земель водного фонду. Правові форми використання земель водного фонду. Обмеження права користування землями водного фонду.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Системоутворюючі категорії земельного права				
		<i>Тема 1. Земельне право в правовій системі України.</i>	10	2	2	6
		<i>Тема 2. Джерела земельного права, їх система й особливості.</i>	8	2	2	4
		<i>Тема 3. Правові основи управління у галузі використання та охорони земель</i>	10	2	2	6
		<i>Разом</i>	28	6	6	16
		Модуль 2. Права на землю: здійснення, гарантії та їх охорона				
		<i>Тема 1. Набуття, перехід та припинення права власності на земельні ділянки.</i>	8	4	2	2
		<i>Тема 2. Право землекористування.</i>	6	2	2	2
		<i>Тема 3. Обмеження та обтяження прав на землю.</i>	6	-	2	4
		<i>Тема 4. Юридичні гарантії земельних прав</i>	6	2	2	2
		<i>Тема 5. Особливості юридичної відповідальності за земельні правопорушення.</i>	6	-	2	4
		<i>Разом</i>	32	8	10	14
		Модуль 3. Особливості правового режиму використання, охорони та відновлення земель окремих категорій				
		<i>Тема 1. Правовий режим земель як основного засобу виробництва</i>	8	2	2	4
		<i>Тема 2. Правовий режим земель як територіального базису</i>	8	2	2	4

		Тема 3. Правовий режим земель як природного ресурсу, що особливо охороняється.	8	2	2	4
		Тема 4. Правовий режим земель як територіальної основи для інших природних ресурсів	6	-	2	4
		<i>Разом</i>	30	6	8	16
		Усього годин / кредитів ECTS	90/3,0	20	24	46

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
		Лекції		Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота	
		Модуль 1. Системоутворюючі категорії земельного права				
		Тема 1. Земельне право в правовій системі України.	14	2	2	10
		Тема 2. Джерела земельного права, їх система й особливості.	10	-	-	10
		Тема 3. Правові основи управління у галузі використання та охорони земель	10	-	-	10
		<i>Разом</i>	34	2	2	30
		Модуль 2. Права на землю: здійснення, гарантії та їх охорона				
		Тема 1. Набуття, перехід та припинення права власності на земельні ділянки.	12	2	2	8
		Тема 2. Право землекористування.	8	-	-	8
		Тема 3. Обмеження та обтяження прав на землю.	4	-	-	4
		Тема 4. Юридичні гарантії земельних прав	6	-	-	6
		Тема 5. Особливості юридичної відповідальності за земельні правопорушення.	4	-	-	4
		<i>Разом</i>	34	2	2	30

	Модуль 3. Особливості правового режиму використання, охорони та відновлення земель окремих категорій				
	<i>Тема 1. Правовий режим земель як основного засобу виробництва</i>	8	-	-	8
	<i>Тема 2. Правовий режим земель як територіального базису</i>	6	-	-	6
	<i>Тема 3. Правовий режим земель як природного ресурсу, що особливо охороняється.</i>	4	-	-	4
	<i>Тема 4. Правовий режим земель як територіальної основи для інших природних ресурсів</i>	4	-	-	4
	<i>Разом</i>	22	-	-	22
	Усього годин / кредитів ECTS	90/3,0	4	4	82

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Земельне право» передбачає проведення поточного й підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента до вивчення поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі тесту чи колоквіумів;
- виконання студентами впродовж семестру завдань для *самостійної*

роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60 балів. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю й самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль						Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль (іспит)	Підсум кова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль №3				
п/з, с/з	колоквіум	п/з, с/з	колоквіум	п/з, с/з	колоквіум			
max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 10	max 60	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Колоквіум	Max 5	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість несуттєвих помилок
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість суттєвих помилок

	1	Прогалини в знаннях, студент слабо володіє матеріалом роботи
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні й практичні висновки
	8	У роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплені фактичними даними
	6	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість і самостійність у дослідженні
	4	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, відсутні висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом
	2	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи
	0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи
Іспит	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури і знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача

	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших із них за допомогою викладача
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни

**7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти
денної/заочної форми навчання**

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення
навчальної дисципліни
Нормативно-правові акти

Конституція України. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 р. в ред. від 05.11.2003 р. № 1211-IV. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>

Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 р. № 2781-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text>

Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003 р. № 742-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15#Text>

Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 р. № 962-IV. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення системи оформлення прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення та удосконалення законодавства щодо охорони земель: Закон України від 19 жовтня 2022 року № 2698-IX. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2698-20#n21>

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збереження лісів 20 червня 2022 року № 2321-IX. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2321-20#n6>

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану 12 травня 2022 року № 2247-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2247-20#n6>

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного

стану 24 березня 2022 року № 2145-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#n6>

Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Кодекс України про надра від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР № 132/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>

Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. у новій ред. від 08.02.2006 р. № 3852-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>

Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності: Закон України від 17.11.2009 р. № 1559-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1559-17#Text>

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин: Закон України від 28 квітня 2021 р. № 1423-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1423-20#Text>

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення : Закон України від 31 березня 2020 р. № 552-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>

Про Генеральну схему планування території України: Закон України від 07.02.2002 р. № 3059-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14#Text>

Про Державний земельний кадастр: Закон України від 07.07.2011 р. № 3613-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>

Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19.06.2003 р. № 963-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text>

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>

Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012р. № 1051. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text>

Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>

Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів: Закон України від 09.07.2010 р. № 2480-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2480-17#Text>

Про меліорацію земель: Закон України від 14.01.2000 р. № 1389-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1389-14#Text>

Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29.11.2001 р. № 2866-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-14#Text>

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>

Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 р. № 2456-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>

Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>

Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>

Література

Основна література

Аграрне та земельне право України: сучасна парадигма і перспективи розвитку: *колективна монографія* / за ред. д.ю.н., проф. А. П. Гетьмана та д.ю.н., проф. Т. В. Курман. Харків: Юрайт, 2022. 576 с.

Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні : *колективна монографія* / відп. ред.: Т.Є. Харитонова, І.І. Каракаш. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 722с.

Гавриш Н. С. Використання, відтворення та охорона ґрунтів в Україні: теоретико-правові аспекти: *монографія*. Одеса: Юридична література, 2016. 398 с.

Ігнатенко І. В. Правове забезпечення зонування земель у межах населених пунктів: *монографія*. Харків: Видавництво «Фінарт», 2014. 274 с.

Каракаш І.І. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси в Україні : *монографія*. Одеса : Юридична література, 2017. 438 с.

Кулинич П.Ф. Земельна реформа в Україні: правові проблеми : *монографія*. Київ: Норма права, 2021. 308 с.

Лісова Т.В. Правове забезпечення відновлення земель: теоретичні і практичні проблеми : *монографія*. Харків: Юрайт, 2020. 396 с.

Федчишин Д.В. Реалізація та захист земельних прав в Україні: проблеми теорії та практики : *монографія*. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 418 с.

Земельне право: конспект лекцій [електронний ресурс] / уклад.: М.В. Шульга, С.В. Шарапова, Т.В. Лісова та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 144 с. URL: <http://77.244.44.2/materials/list.php>

Земельні спори: конспект лекцій [електронний ресурс] / уклад.: М. В. Шульга І. В. Ігнатенко, Д. М. Данілік та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 146 с. URL: <http://77.244.44.2/materials/list.php>

Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки: конспект лекцій [електронний ресурс] / уклад.: М. В. Шульга С. В. Хомінець, Д. М.

Данілік та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 138 с.
URL: <http://77.244.44.2/materials/list.php>

Додаткова література

Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Харків: Право, 2016. Т. 16 : Земельне та аграрне права / редкол. : М.В. Шульга (голова), В.В. Носік, П.Ф.Кулинич (заст. голови), та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2019. 696 с.: іл.

Харитоновна Т. Є. Здійснення прав на чужі земельні ділянки в Україні: проблеми теорії та практики: монографія. Одеса: Юридична література, 2016. 424 с.

Федчишин Д. В. Правове забезпечення використання та охорони земель громадської забудови: монографія. Харків: Видавництво «Фінарт», 2015. 248 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL: <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. URL: <https://land.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри земельного та аграрного права. URL:

<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/77-kafedra-zemelного-ta-agrarnого-prava.html>